

1.5 Bütünleşmek - Dışlanmak

Hedef

Öğrencilerin bir rol oyunu çerçevesinde insanların bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde gruplardan nasıl dışlandıklarını öğrenmesi. Dışlanmış olmakla bağlantılı duyguların işlenmesi ve davranış olanaklarının irdelenmesi öğrencilerin sosyal ve eylemsel yeterliliklerini teşvik eder.

4.–9. Sınıflar

60 dk.

Materyal:
Beş rol kartının olduğu
kart setinde dördü eşit
biri farklıdır.

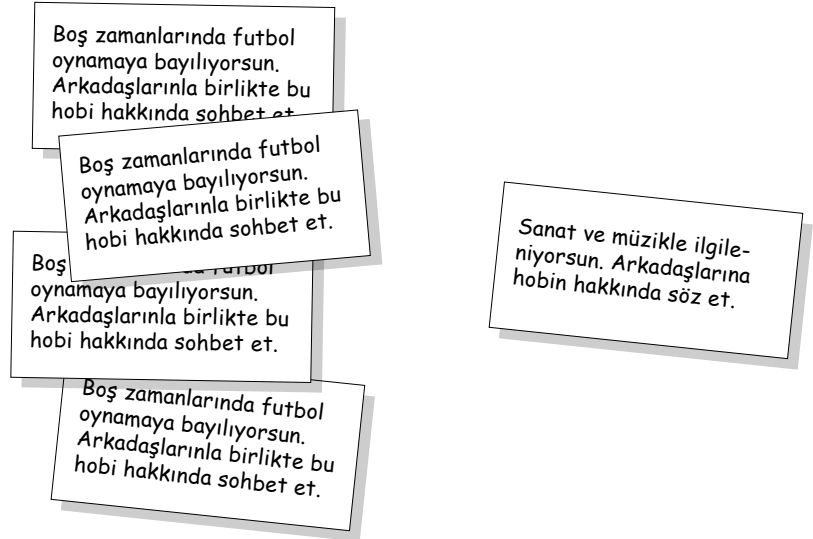
Ek bilgiler:

- Öğrencilerin rol oyunları konusunda deneyimli olması yararlı olur. Önemli kurallar: Oyun esnasında yorum yapılmamalıdır! Oyundan sonra yorum yapılabilir.
- Kaynak: http://www.fippev.de/t3/fileadmin/fippev/userdaten/PDF/Anti-Bias-Ordner/Diskriminierung_Antibias_in_der_Schule.pdf

Süreç:

- Öğrencilere verilecek bilgi: Rol oyunu çerçevesinde, dört kişinin hararetili bir şekilde tartıştığı ve beşinci kişinin tartışmadan dışlandığı bir durum canlandırılmalıdır (yukarıda verilen örneğe bakınız. Başka örnekler: "Deniz Tatili" konulu 4 kart, "Dağ Tatili" konulu 1 kart; "Öğretmenlerle Başım Belada" konulu 4 kart, "Okulda Olumlu Deneyimler" konulu bir kart.)
- Birer kart verilen beş gönüllü öğrenci konu hakkında sohbete başlar (birinin sürekli olarak başka bir konudan söz ettiği elbette kısa bir süre sonra anlaşılacaktır). Bu beş öğrenci mekânın ortasında bulunan bir çemberde oturur, diğer öğrenciler de onları çevreler. Bir rol oyunu azami 10 dakika sürer. Yeterince zaman olması halinde oyun başka bir kart setiyle tekrarlanabilir.

Örnek: Dört kartta

- Oyundan sonra sınıfın tamamıyla aşağıdaki türden sorular irdelenir ve tartışılır:
 - Oyuncular kendilerini oyun esnasında nasıl hissetti, şimdi nasıl hissediyorlar?
 - Gözlemciler neler gördü?
 - Daha genel dışlama mekanizmaları ve motifleri ile olan ilgi: oyunumuzda neden dışlama eylemi gerçekleşti ve dışlamanın yaşandığı başka hangi durumları biliyorsunuz? İnsanların üzülmesine yol açan dışlama eylemi nasıl önlenir?

- Dışlamanın yaşandığı ve toplumuza özgü olan durumlar toplanabilir; bu durumların değiştirilmesine yönelik stratejilere ilişkin tartışmalar.

1.6 Kişisel Kimlik Molekülü

Hedef

Öğrencilerin kendi kültürel kimlikleri hakkında fikir yürütmesi, sahip oldukları ortak yönler ile farklılıklarının farkına varması. Öğrenciler sahip oldukları muhtelif grup aidiyetlerini, azınlık ve çoğunluk gruplarına aidiyetlerini ve bu aidiyetlerle bağlantılı deneyimleri idrak etmesi.

4.–9. Sınıflar

45–90 dk.

Materyal:
Kimlik molekülü çalışma kâğıdı
(aşağıya bakınız).

Ek bilgiler:

Kaynak: «A World of Difference»; Institute Training Manual, ©1994 Anti-Defamation League.

Süreç:

- Öğrencilere “Kişisel Kimlik Molekülüm” başlıklı çalışma kâğıdı verilir, çalışmanın amacı anlatılır. Sınıf olarak yapılan kısa bir görüşme çerçevesinde ve sonra da bireysel olarak, kendilerini ait hissettikleri gruplar hakkında düşünürler.
- Akabinde merkezdeki daireye isimlerini ve çevre dairelere, kendilerini ait hissettikleri grupların isimlerini yazarlar (aile, okul, boş zamanlar; memleketteki akrabalar, sohbet/chat grupları, Facebook-arkadaşları vs.).
- İkinci bir adımda öğretmen, grup aidiyetlerini görünür kılmak amacıyla bir “ayağa kalkma çalışması” yaptırır. Bu çalışma çerçevesinde öğretmen çeşitli grupların isimlerini söyler (“Futbol takımı”, “Memleketteki akrabalar” vs.). Söz konusu grupları not etmiş olan öğrenciler ayağa kalkarak kısa bir yorumda bulunur. Akabinde çalışma kâğıtlarında yer almakla birlikte, ismi söylenmeyen kategoriler de zikredilir.
- Üçüncü bir adımda öğrenciler (mümkün mertebe normalde çok fazla görüşmedikleri öğrencilerle) iki kişilik takımlar oluşturur. Her takım kendi içerisinde, hangi grupların ve aidiyetlerin kendilerini bilhassa etkilediğini, çeşitli kişilerin, kişisel veya siyasi olayların kendilerine nasıl nüfuz ettiğini ve çeşitli yaşam dünyalarının (aile, boş zamanlar, milli kültür ve gelenekler) kendilerinde nasıl izler bıraktığını tartışır. Bu grubun bir üyesi olmanın özel anlam ve önemi nedir? Bu grubun bir üyesi olmayı kolay veya zor kılan husus veya hususlar nedir? İkili tartışmaların hangi çerçevede gerçekleşeceği önceden izah edilmelidir.
- Çalışmanın son safhasında sınıfın tamamıyla aşağıdaki türden sorular irdelenir ve tartışılır. Genel çerçeve:
 - İki kişilik takımınız içerisinde tartıştığınız en önemli hususlar nelerdi?
 - Kendisi hakkında yeni ve şaşırtıcı bir husus öğrenen biri var mı?
 - “Ayağa kalkma çalışması” veya ikili tartışma etkinliğinde ilginç bir husus fark eden var mı (örn. cinsiyete veya yaşa bağlı davranış biçimi olarak)?
 - Hangi grup aidiyetleri sorunlu veya üzücü olarak tecrübe edilebilir?
 - Sizce hangi grup aidiyetleri toplumda kabul görüyor, hangileri görmüyor?